

Cea mai puternică

Femei

CEA MAI PUTERNICĂ, spectacol alcătuit din piesele Banda de magnetofon de Charles Fraikin și Cea mai puternică de August Strindberg • TEATRUL ODEON • Data reprezentației: 13 noiembrie 1998 • Regia: Silvia Ionescu • Scenografia: Liliana Cenean, Ștefan Caragiu • Mișcarea scenică: Răzvan Mazilu • Distribuția: Liana Mărgineanu (Suzy, Actrița 1), Gelu Nițu (Roby – voce), Diana Gheorghian (Actrița 2).

patetismul ultimei șanse și eșecul ființei dezarmate și neputin-

Nu tot ce seamănă e la fel, și povestea unei actrițe în criză de vârstă, în pragul falimentului profesional și erotic, este plină de mister la Strindberg și plată, în pofida intrigii polițiste, în piesa dramaturgului belgian tentat de artificii tehnici. Combinarea celor două structuri dramatice ar fi trebuit să-i ofere actriței Liana Mărgineanu prilejul de a-și demonstra virtuozitatea în diversitate; structura textelor alese nu-i dă decât șansa nuanțării monotoniei. Ceea ce și-i izbutește, etalând o singură dramă în două ipostaze, asumându-și pe rând orbirea și refuzul lucidității,

cioase în lupta pentru un loc pe scenă. În piesa lui Strindberg este secundată de Diana Gheorghian, prezență dramatică, alternând triumful cu umilința, într-un zbucium în care logica limbajului articulat este înlocuită de gramatica sentimentelor. Regia Silviei Ionescu a însoțit energia interpretelor, asigurând coerența alcătuirii. Decorul are calitatea de a ordona spațiul convenției într-un context (pe scena Teatrului Odeon spectatorii stau lângă actrițe) în care excesiva apropiere ar putea perturba calitatea receptării.

M.B.

foto: Mihai Muscelanu

Liana Mărgineanu și Diana Gheorghian

Ecouri pirandelliene

Arta comediei

Influența lui Pirandello poate fi descoperită – uneori, cu ușurință, alteori, mai greu – la mulți dintre urmașii săi, nu numai din Italia, ci și din lume. Teatrul, cu convențiile sale, dar mai ales cu ambiguitatea sa în dezvăluirea adevărului sau în relativizarea lui până la nebunie și halucinație, i-a ispitit și îi ispitește pe mulți scriitori. Eduardo De Filippo este un autor de autentică și profundă originalitate, dar nu se poate să nu-i recunoaștem și ciudate filiațiuni cu cel ce l-a precedat și i-a fost chiar, o bună bucată de vreme, contemporan.

Arta comediei, un titlu ce arată limpede că piesa se ocupă de teatru, este poate lucrarea cea mai înrudită cu opera marelui sicilian. Oare cei ce au venit în audiență la noul prefect al orașelului de provincie sunt actorii lui Oreste Campese, directorul unui mic teatru distrus de incendiu, sau sunt persoane reale? Nu vom ști niciodată – așa după cum nu vom ști nici cine este doamna Ponza din *Așa e, dacă vi se pare* –, dar ceea ce știm

cu certitudine, văzând spectacolul lui Felix Alexa, este că actorii o duc greu, că au nevoie de ajutor și că autoritățile, indiferent în ce țară trăiesc, nu sunt sensibile la suferințele "bufonilor". Diana Ruxandra Ion a realizat un decor ce

sugerează o încăpere dintr-un palat cândva somptuos, cu o fereastră impunătoare, dar întunecată, și câteva elemente de mobilier cu aer vetust. Aici se desfășoară întâlnirile prefectului – la început cu Oreste Campese, căruia Comeliu Revent i-a dat o profundă tristețe și o gravitate asociată cu autoironie.

Mihai Coadă îl joacă pe prefect, domnul de Caro, plictisit că a ajuns în acest dezastruos orașel de provincie, încercând să-i "câștige" pe locuitorii veniți în audiență, disperat atunci când crede că aceștia sunt actorii teatrului deghizați pentru a-i face o

ARTA COMEDIEI de Eduardo De Filippo. Traducerea: Angela Ioan și Florian Potra • TEATRUL "TOMA CARAGIU" din PLOIEȘTI • Data reprezentației: 19 noiembrie 1998 • Regia: Felix Alexa • Scenografia: Diana Ruxandra Ion • Muzica: George Marcu • Distribuția: Mihai Coadă (Excelența sa de Caro), Mihai Răducu (Giacomo Franci), Dragoș Câmpan (Veronesi), Comeliu Revent (Oreste Campese), Dumitru Palade (Quinto Bassetti), Lupu Buznea (Părintele Salvati), Raluca Zamfirescu (Lucia Petrella), Fabian Gavriluțiu (Ghirolamo Pica), Alexandru Pande (Un muntean), Carmen Ciocilă (Soția sa), Sebastian Nistor (Un paracliser).

sinistră farsă. Incertitudinea crește din ce în ce mai mult, cu reveniri la o realitate pe care ar vrea s-o accepte ca atare, negând-o în clipa următoare, până la izbucnirea finală, când îi anunță pe toți, inclusiv pe Oreste Campese, că-i va aresta. Replica finală, cu adevărat pirandelliană, e dată cu calm și cu ton ușor batjocoritor de Comeliu Revent: "De unde știți că în garderoba unui teatru nu este și un costum de polițist?"

Dorind să sublinieze condiția mizeră a actorului, Felix Alexa le-a cerut interpretelor să fie gravi. Și ei reușesc, dis-

tribuția cuprinzând pe cei mai buni actori ai teatrului ploieștean, în frunte cu Raluca Zamfirescu, emoționantă în rolul unei învățătoare obsedate de coșmaruri, Dumitru Palade, serios, dramatic, și Lupu Buznea – cu accente histrionice, dar și cu sinceritate în rolul unui preot hărțuit de enoriași. Alexandru Pandele și Carmen

Ciorcilă aduc în spectacol o notă de mister. Dragoș Câmpian, Sebastian Nistor și Fabian Gavriluțiu pun și ei pete de culoare în această poveste aflată între adevăr și ficțiune.

În viziunea tânărului regizor, **Arta comediei** a lui Eduardo De Filippo este fără "zâmbet" și fără "râs", dar tulburătoare –

așa cum sunt marile întrebări ale teatrului ce creează o altă viață, mai adevărată decât cea normală. Poate că necazurile cu care vin solicitanții la prefect sunt inventate, dar toate sunt legate de condiția omului care are nevoie de compasiune, de înțelegere și de sprijin.

Ileana Berlogea

În numele lui Eco

Numele trandafirului

NUMELE TRANDAFIRULUI, după Umberto Eco. Traducerea: Florin Chirițescu • **TEATRUL NAȚIONAL "I.L. CARAGIALE"** din BUCUREȘTI • Data reprezentației: 11 noiembrie 1998 • Regia și dramatizarea: **Grigore Gonța** • Decorul: **Mihai Mădescu** • Costumele: **Luana Drăgoescu** • Muzica: **Anton Șuteu** • Distribuția: **Radu Beligan** (Guglielmo), **Mihai Călin** (Adso), **Constantin Dinulescu** (Abbone), **Gheorghe Dinică** (Remigio), **Ion Cojar** (Jorge), **Alexandru Georgescu** (Nicola), **George Motoi** (Severino), **Matei Gheorghiu** (Malachia), **Bogdan Mușatescu** (Berengario), **Valentin Uritescu** (Salvatore), **Grigore Nagacevski** (Ubertino), **Doru Rancea** (Adelmo), **Eugen Cristea** (Bencio), **Tomi Cristin** (Venzio), **Costel Constantin** (Aymaro), **Igor Bardu** (Alinardo), **Dragoș Ionescu** (Cantorul), **Mircea Cojan** (Bucătarul), **Andrei Duban** (Un novice), **Silvana Ionescu** (Fata), **George Sârbu** (Un porcari), **Liviu Crăciun** (Cardinalul), **Mircea Albulescu** (Bernardo), **Andrei Ionescu** (Michele), **Marin Negrea** (Episcopul de Caffa), **Răzvan Popa** (Căpitanul).

cu care și-a calculat efectele când a scris "Corbul", Eco nu ezită să-și invite cititorul în propriul laborator, arătându-i materiile prime textuale și modul de preparare a produsului finit. Romanul său este asemenea unei construcții postmoderne a lui Richard Rodgers sau Renzo Piano, expunându-și țevăniile, scările de serviciu și cuștile ascen-

aluzive din calea parcurgerii fluente reprezintă semne amicale de atenționare privind strategiile textuale întrebunțate. Desigur că lectura, prin posibilitățile sale de revenire și de divagare prin alte texte, constituie mijlocul ideal al receptării structurii narative propuse de Eco. Aceasta nu înseamnă însă că tentativele de ecranizare sau de dramatizare ar fi condamnate *ab initio*, cu condiția ca ele să nu se supună fără rezerve clișeului redării atmosferei de epocă. Or, atât filmul lui Jean-Paul Rappeneau, cât și spectacolul lui Grigore Gonța văd în roman tocmai ceea ce el are comun cu atâtea alte reconstituiri istorice – suspansul, solemnitatea, sobrietatea –, în loc să scoată în evidență originalitatea lui, care constă tocmai în a servi, la masă, rețeta în același timp cu prăjitura. Eco nu o face în mod explicit, strategiile lecturii, bine asimilate și dis-

Farmecul romanului "Numele trandafirului" stă în faptul că lasă toate cusăturile la vedere, nu ascunde făcătura sub o perdea de *trompe l'oeil*. Ca și Edgar Allan Poe, mândru de luciditatea

soarelor și scoțând efecte estetice din etalarea structurii de rezistență. Numele personajelor și vocile narrative sunt primele indicii ale unei lipse de inocență discursivă, iar piedicile descriptive și